

05 Question de Gaby Colebunders à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "L'étude de l'IDD montrant qu'un emploi sur cinq est créé pour remplacer un travailleur malade" (55027039C)

05 Vraag van Gaby Colebunders aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De studie van het IDD over één vijfde nieuwe jobs als vervanging bij ziekte" (55027039C)

05.01 **Gaby Colebunders** (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, het stond in de sterren geschreven. Wat wij hier al meermaals hebben verkondigd over de langdurig zieken wordt nog maar eens bevestigd. Volgens een studie van het IDD blijkt bijna een op de vijf nieuwe jobs tussen 2014 en 2019 eigenlijk een job te zijn ter vervanging van een zieke werknemer. Een op de vijf werknemers met een nieuw arbeidscontract start dus eigenlijk in een job omdat de voorganger ziek was geworden of had afgehaakt. We kunnen er zelfs van uitgaan dat heel wat terug-naar-werktrajecten uiteindelijk zullen leiden naar een hertewerkstelling in dergelijke onmogelijke jobs. Uiteraard weet ik dat er veel meer vacatures zijn dan alleen voor die nieuwe jobs, maar het toont wel nog maar eens aan dat we nalaten de oorzaken aan te pakken en daarom vastzitten in een straatje zonder eind.

Ik heb daar een aantal vragen bij.

Erkent u dit probleem?

Zal deze regering ook de oorzaken aanpakken en maatregelen nemen die betere banen opleveren?

Hoe wilt u, vanuit uw bevoegdheid, deze vicieuze cirkel doorbreken?

05.02 Minister **Frank Vandenbroucke**: Zoals u zelf hebt aangegeven, is het cijfer van 20 % aanwervingen dat zou dienen om afwezigheden wegens ziekte van andere werknemers in te vullen, een schatting van professor Philippe Defeyt op basis van de evolutie

05.01 **Gaby Colebunders** (PVDA-PTB): Une étude a révélé qu'entre 2014 et 2019, près d'un nouvel emploi sur cinq était en fait un emploi de remplacement d'un travailleur malade. De nombreux trajets de réintégration se solderont finalement par une remise au travail dans ces mêmes emplois insoutenables. Cela démontre une fois de plus que nous omettons de nous attaquer aux origines du problème et que nous sommes par conséquent dans l'impasse.

Comment le ministre entend-il briser ce cercle vicieux? Le gouvernement s'attaquera-t-il aux origines du problème et prendra-t-il des mesures qui débouchent sur des emplois de meilleure qualité?

05.02 **Frank Vandenbroucke**, ministre: Le chiffre mentionné est une estimation réalisée sur la base de l'évolution du nombre de

van het aantal personen in arbeidsongeschiktheid, in de hypothese dat deze personen worden vervangen om hun werkplek in te vullen.

De sterke toename de laatste vijftien jaren van het aantal werknemers en ambtenaren in primaire arbeidsongeschiktheid en invaliditeit is een reeds langer gekend fenomeen. Het RIZIV heeft hiervoor in eerdere publicaties de volgende onderliggende factoren aangegeven: de veroudering van de beroepsbevolking, de toenemende arbeidsparticipatie van vrouwen, de wijziging van de reglementering inzake andere stelsels van uittreding zoals het SWT, het optrekken van de pensioenleeftijd en de erkenning van nieuwe ziektebeelden.

Wat professor Defeyt aangeeft, is helaas een gevolg van de sterk stijgende trend van mensen in langdurige arbeidsongeschiktheid. Het is evenwel zeer kort door de bocht te stellen dat dat altijd te wijten zou zijn aan slechte arbeidsomstandigheden op de werkplek. De suggestie dat de terug-naar-werktrajecten zouden resulteren in een doorstroming naar beroepen met ziekmakende kenmerken lijkt me al helemaal uit de lucht gegrepen, temeer daar deze terug-naar-werktrajecten en de werkhervattingen die ermee gepaard gaan, berusten op vrijwilligheid.

Inmiddels zijn maandelijks gemiddeld 70.000 werknemers met een arbeidsongeschiktheid op vrijwillige basis aan de slag in het stelsel van de progressieve werkhervatting. Voor deze progressieve werkhervattingen zal de medisch adviseur vooraf bekijken of de tewerkstelling te rijmen is met de gezondheidssituatie van de betrokkenen. Daarmee wil ik natuurlijk niet zeggen dat er niet nog meer ingezet moet worden op preventie en aangepaste werkomstandigheden.

De bevoegdheid daarvoor zit in eerste instantie bij mijn collega die bevoegd is voor Werk, in het raam van de regelgeving inzake veiligheid en welzijn op het werk. Samen met hem, met onze collega die bevoegd is voor Ambtenarenzaken en met onze collega bevoegd voor Zelfstandigen werk ik wel aan een federaal plan inzake mentaal welzijn op het werk. De groep van personen die uitvallen door mentale gezondheidsproblemen wordt namelijk steeds groter. Via dit plan willen wij een specifiek beleid uittekenen en concrete acties uitwerken.

In zijn adviesaanvraag bij de wetteksten inzake het re-integratiebeleid bij de eigen werkgever aan de NAR en de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk brengt mijn collega, de minister van Werk, ook zijn vraag van juni 2021 tot concrete aanbevelingen inzake het collectief re-integratiebeleid in herinnering.

Zoals u ongetwijfeld weet, heeft de regering bij de bespreking van de begroting voor 2020 op mijn voorstel ook beslist vanaf 2023 een specifieke responsabiliseringsbijdrage op te leggen aan ondernemingen met een bovenmatige instroom van werknemers in langdurige arbeidsongeschiktheid. Na een kruising door de KSZ van de gegevens van de RSZ, beschik ik nu over gegevens die mij toelaten het debat te beginnen over hoe de waarden x en y – de overschrijdingen ten opzichte van respectievelijk het sectorgemiddelde en het gemiddelde van de globale privésector, die

personnes en incapacité de travail, dans l'hypothèse où ces personnes sont remplacées afin que leur poste de travail soit occupé. Cette situation résulte hélas de la nette augmentation du nombre de personnes en incapacité de travail de longue durée. Il est cependant très réducteur d'affirmer que cette situation est toujours due à de mauvaises conditions de travail sur le lieu de travail. Suggérer que les trajets de réintégration débouchent sur une transition vers des professions pathogènes est totalement infondé, d'autant plus que ces trajets de réintégration et les retours au travail qui les accompagnent reposent sur une démarche volontaire.

Entre-temps, 70 000 travailleurs en incapacité de travail sont occupés en moyenne chaque mois, sur une base volontaire, dans le cadre du système de reprise progressive du travail. À cet effet, le médecin-conseil vérifiera au préalable si l'emploi est conciliable avec l'état de santé. Il faut investir encore davantage dans la prévention et dans des conditions de travail adaptées. Il s'agit en premier lieu d'une compétence du ministre du Travail.

Conjointement avec lui et avec les ministres de la Fonction publique et des Indépendants, j'œuvre à l'élaboration d'un plan fédéral en matière de bien-être mental au travail, car le groupe qui décroche en raison de troubles de la santé mentale ne cesse de croître. Il y a également la demande de recommandations concrètes en matière de politique de réintégration collective qui a été formulée par le ministre du Travail en juin 2021.

Le gouvernement a décidé d'imposer, à partir de 2023, une cotisation spécifique de responsabilisation aux entreprises comptant un nombre excessif de travailleurs en incapacité de

wij dan moeten beschouwen als bovenmatig – ingevuld kunnen worden.

Wij zijn zover nog niet. Maar wij staan op de valreep van deze discussie.

05.03 Gaby Colebunders (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, dat is weer een heel klein stapje vooruit. Ik begrijp nog altijd niet waarom deze regering het zo moeilijk heeft om de oorzaken van langdurige ziekte te benoemen en daadwerkelijk aan te pakken.

U spreekt met een volbloedsyndicalist. Ik ken de situatie op het terrein. Het zullen geen kwalitatieve jobs zijn. U zult die gewoon vervangen op plaatsen waar al slechtere jobs zijn, wat weeral tot uitval zal leiden. De werkgever zal volgens u worden teruggefloten en boetes krijgen. Dat geldt echter alleen als er meer dan 50 werknemers zijn. In bedrijven met meer dan 50 werknemers is er meestal een CPBW. Als er een CPBW is, heeft de vakbond toch enige invloed in de onderneming, hoewel die groter zou mogen zijn.

Het gaat echt geld kosten. We moeten hierin geld investeren. Ik heb echter niet het gevoel dat de regering hiervan werk zal maken. Een preventiebeleid is nochtans de enige manier om het probleem bij de wortels aan te pakken en langdurige zieken in de toekomst te voorkomen.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

*La réunion publique de commission est levée à 14 h 35.
De openbare commissievergadering wordt gesloten om 14.35 uur.*

travail de longue durée, sur la base d'un croisement des données de l'ONSS par la BCSS.

05.03 Gaby Colebunders (PVDA-PTB): Je ne comprends toujours pas pourquoi le gouvernement éprouve tant de difficultés à nommer les causes de la maladie de longue durée et à s'y attaquer effectivement. Des amendes ne seront prévues que si l'effectif compte plus de 50 travailleurs, car c'est à partir de ce seuil que le syndicat a quelque influence au sein de l'entreprise. Une politique de prévention est la seule manière de s'attaquer aux racines du problème et d'éviter les malades de longue durée à l'avenir, mais le gouvernement n'investit rien dans ce domaine.